

Data: 27.12.2022

Dotyczy: [Rzeczpospolita](#)

LEASING W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM

Jednostki wykorzystujące w swojej działalności obce składniki aktywów na podstawie umowy leasingu muszą dokonać kwalifikacji takiej umowy do celów bilansowych jako leasingu finansowego lub operacyjnego. Taka kwalifikacja ma wpływ na ujęcie leasingu w księgach, a następnie na jego prezentację w sprawozdaniu finansowym.

Jeżeli zawarta umowa spełnia co najmniej jeden z siedmiu warunków określonych w art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości (dalej: uor), należy ją zakwalifikować do umowy leasingu finansowego. Jeżeli umowa nie spełnia żadnego ze wspomnianych warunków, traktowana jest jak umowa leasingu operacyjnego.

Jednostki, o których mowa w art. 3 ust. 6 uor mogą kwalifikować umowy leasingu dla celów bilansowych według zasad określonych w przepisach podatkowych. Z takiego uproszczenia można skorzystać, jeżeli nie wpływa ono na rzetelne przedstawienie sytuacji majątkowej, finansowej oraz wyniku finansowego jednostki.

Należy pamiętać, że kwalifikacji leasingu dokonuje się na moment rozpoczęcia leasingu.

UJĘCIE W KSIĘGACH

Leasing finansowy

Przedmiot umowy leasingu finansowego wykazywany jest w księgach rachunkowych korzystającego jako składnik aktywów trwałych podlegających amortyzacji, a drugostronnie jako zobowiązanie finansowe (część kapitałowa). Odpisów amortyzacyjnych od przedmiotu leasingu dokonuje korzystający, stosując zasady określone w art. 32 i 33 uor.

Jeżeli umowa dla celów podatkowych jest traktowana jak leasing operacyjny, a dla celów bilansowych jak leasing finansowy, to składnik aktywów amortyzowany jest jedynie bilansowo. Ponadto, korzystający będzie dzielił opłatę podstawową (zafakturowaną przez finansującego) na część odsetkową – koszt finansowy oraz część kapitałową – spłatę zobowiązania wobec finansującego. Opłatę wstępną i końcową zalicza się zasadniczo w całości do części kapitałowej, a więc będą one traktowane jako zmniejszenie zobowiązania wobec finansującego. Opłata za zawarcie umowy leasingu zwiększa wartość początkową przedmiotu leasingu.

Zgodnie z Krajowym Standardem Rachunkowości nr 5 do rozdzielenia opłaty leasingowej na część kapitałową i odsetkową korzystający może zastosować metodę wewnętrznego stopy zwrotu, metodę równomierną lub metodę sumy numerów okresów.

Wybór metody powinien zostać opisany w polityce rachunkowości przyjętej przez korzystającego.

Leasing operacyjny

Korzystający nie wykazuje przedmiotu leasingu jako składnika aktywów, natomiast do kosztów bilansowych zalicza opłaty z tytułu umowy leasingu (opłatę za zawarcie umowy, opłatę wstępną, opłatę podstawową) równomiernie w poszczególnych miesiącach lub kwartałach objętych okresem leasingu. Zgodnie z KSR nr 5 opłatę za zawarcie umowy korzystający traktuje jako czynne rozliczenia międzyokresowe i rozlicza ją w czasie trwania umowy leasingu.

WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA

We wprowadzeniu jednostka powinna określić, czy ujmuje w aktywach trwałych użytkowane na podstawie umów leasingu składniki majątku, czy korzysta z uproszczeń i kwalifikuje takie umowy zgodnie z przepisami prawa podatkowego.

Jeżeli jednostka kwalifikuje takie umowy jako leasing finansowy, powinna opisać zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości zasadny rozliczania takiego leasingu, w szczególności przyjętą metodę podziału opłat leasingowych na część kapitałową i odsetkową.

BILANS I RACHUNEK WYNIKÓW

Leasing finansowy

Korzystający wykazuje w bilansie:

- a) wartość netto środka trwałego będącego przedmiotem leasingu w aktywach w pozycji A.A.II. Rzeczowe aktywa trwałe.
- b) kwotę zobowiązania wobec finansującego z tytułu leasingu finansowego w podziale na krótkoterminowe w pozycji P.B.III.3.c. oraz długoterminowe w pozycji P.B.II.3.c

PRZYKŁAD 1

Od początku lipca 2022 roku jednostka korzysta z maszyny produkcyjnej na podstawie umowy traktowanej dla celów bilansowych jako leasing finansowy. Dla celów podatkowych jest to leasing operacyjny. Wartość maszyny wynosi 100 000 zł. Umowa przewiduje, że po jej zakończeniu korzystający uzyska tytuł własności przedmiotu leasingu za opłatę końcową. Z treści umowy wynika:

- a) opłata wstępna: 10 000 zł + VAT 2300 zł,
- b) wartość wykupu: 5000 zł + VAT 1150 zł,
- c) 40 rat w wysokości 2600 zł każda

Podział raty na część kapitałową i odsetkową:

- a) Część kapitałowa: 2125 zł ($2125 \text{ zł} \times 40 + 10\,000 + 5000 = 100\,000 \text{ zł}$).
- b) Część odsetkowa: 475 zł.

Jednostka uznała, że będzie amortyzować maszynę przez okres 5 lat.

W ciągu roku jednostka dokonała następujących operacji:

1. Wprowadzenie maszyny do ewidencji środków trwałych

2. Zaksięgowanie opłaty wstępnej

3. Zaksięgowanie rat leasingowych za okres od lipca do grudnia 2022:

- część kapitałowa: $6 \times 2125 \text{ zł} = 12\,750 \text{ zł}$

- część odsetkowa: $6 \times 475 \text{ zł} = 2850 \text{ zł}$

- podatek VAT: 3588 zł

4. Zapłata za opłatę wstępną i raty leasingowe

5. Amortyzacja za okres od lipca do grudnia 2022: 10 000 zł.

Środki trwałe		Leasing finansowy	
1)	100 000	2b)	10 000
		3b)	12 750
			100 000 (1)

Rozrachunki z finansującym bieżące		VAT naliczony	
4)	31 488	2c)	2300
	12 300 (2a)	3c)	3588
	19 188 (3a)		

Odsetki		Rachunek bieżący	
3d)	2850		31 488 (4)

Amortyzacja		Umorzenie środków trwałych	
5)	10 000		10 000 zł (5)

rp.pl

ZDANIEM AUTORKI

Kwalifikacja umowy leasingu jako finansowego wiąże się ujęciem składnika majątku w ewidencji środków trwałych oraz jego amortyzacją. Drugostronnie jednostka powinna utworzyć zobowiązania z tytułu leasingu i księgować spłaty rat kapitałowych i odsetkowych. Ujęcie leasingu finansowego w księgach ma swoje odzwierciedlenie w bilansie, rachunku wyników oraz rachunku przepływów pieniężnych. Leasing operacyjny nie wymaga wprowadzenia składnika majątku do ewidencji środków trwałych i polega przede wszystkim na ujmowaniu w kosztach rat leasingowych, dlatego zakres jego prezentacji w sprawozdaniu finansowym jest mniejszy. Należy pamiętać, że tylko niektóre jednostki mają możliwość kwalifikacji leasingu dla celów bilansowych według zasad określonych w przepisach podatkowych stąd też często ta sama umowa dla celów bilansowych traktowana jest jako leasing finansowych a dla podatkowych jako operacyjny.

W bilansie jednostka wykaże:

- w pozycji A.A.II.1c „Urządzenia techniczne i maszyny” wartość netto środka trwałego w wartości 90 000 zł (saldo konta Środki trwałe i Umorzenie środków trwałych)

- saldo konta Leasing finansowy w podziale na część:

- krótkoterminową w pozycji P.B.III.3.c w wysokości 25 500 zł (2125 zł x 12)
- długoterminową w pozycji P.B.II.3.c w wysokości 51 750 zł (77 250 zł - 25 500 zł)

W rachunku zysków i strat jednostka wykaże:

- saldo konta Amortyzacja w pozycji B.I. „Amortyzacja”
- saldo konta Odsetki w pozycji H.I. „Odsetki”

Leasing operacyjny

Opłaty z tytułu korzystania z przedmiotu leasingu poniesione w ciągu roku jednostka wykaże w kosztach działalności operacyjnej w pozycji B.III. „Usługi obce”. Opłatę za zawarcie umowy w części nierozliczonej jednostka wykaże w bilansie w pozycji A.B.IV „Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe”.

PODATEK ODRO CZONY

Jeżeli umowa do celów podatkowych jest traktowana jak leasing operacyjnych, a dla celów bilansowych jak leasing finansowy to jednostka ujmie w księgach aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego.

PRZYKŁAD 2

Wartość bilansowa maszyny z przykładu 1 wynosi 90 000 zł, a jej wartość podatkowa 0 zł. W związku z powstaniem dodatniej różnicy przejściowej, jednostka utworzy rezerwę na podatek odroczonego: 19 proc. x 90 000 zł = 17 100 zł.

Wartość bilansowa zobowiązania z tytułu leasingu wynosi 77 250,00 zł, a wartość podatkowa 0 zł. W związku z powstaniem ujemnej różnicy przejściowej, jednostka skalkuluje aktywa z tytułu podatku odroczonego: 19 proc. x 77 250 = 14 678 zł.

Jednostka dokona następujących księgowania:

- Wn konto „Aktywa z tytułu odroczonego podatku” 14 678 zł
- Ma konto „Podatek dochodowy” 14 678 zł
- Wn konto „Podatek dochodowy” 17 100 zł
- Ma konto „Rezerwa na podatek odroczonego” 17 100 zł.

Saldo konta „Aktywa z tytułu odroczonego podatku” i „Rezerwa na podatek odroczonego” jednostka wykaże w bilansie odpowiednio w pozycji A.A.V.1 „Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego” i w pozycji P.B.I.1 „Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Saldo konta „Podatek dochodowy” jednostka wykaże w rachunku zysków i strat w pozycji J „Podatek dochodowy”, a w informacji dodatkowej wskaże jako część stanowiącą podatek odroczonego.

Rachunek przepływów pieniężnych

Leasing finansowy w przeciwieństwie do operacyjnego ma swoje odzwierciedlenie w rachunku przepływów pieniężnych.

PRZYKŁAD 3

Jednostka z przykładu 1 sporządza rachunek metodą pośrednią. Odpisy amortyzacyjne (10 000 zł) wykaże w pozycji A.II.1 „Amortyzacja” – są to koszty niebędące wydatkami pieniężnymi, a więc ta pozycja nie powoduje zmiany stanu środków pieniężnych. Wydatki na opłatę wstępną i spłatę rat kapitałowych (32 750 zł) jednostka wykaże w pozycji C.II.7 (dla uproszczenia pominięto kwestie zapłaty VAT). Natomiast zapłacone odsetki (2850 zł) w pozycji C.II.8 oraz A.II.3. Ponadto, zmiana stanu zobowiązań spowodowana przyjęciem środka trwałego, jak i spłatą zobowiązania podlega wyłączeniu z pozycji A.II.8 „Zmiana zobowiązań krótkoterminowych z wyjątkiem pożyczek”.

Pozycja	Nazwa	Dane za rok obrotowy
A.	Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	
I.	Zysk (strata) netto	
II.	Korekty razem	12 850
1.	Amortyzacja	10 000
3.	Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	2850
III.	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I +/- II)	
B.	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	
III.	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I – II)	
C.	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	
I.	Wpływy	
II.	Wydatki	35 600
7.	Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	32 750
8.	Odsetki	2850

INFORMACJE DODATKOWE

Leasing finansowy

Jednostka sporządzająca sprawozdanie finansowe zgodnie z załącznikiem 1 dokona podziału zobowiązań długoterminowych z tytułu leasingu we względu na okres spłaty:

- do roku,
- powyżej 1 roku do 3 lat,
- powyżej 3 do 5 lat,
- powyżej 5 lat.

Leasing operacyjny

Należy wykazać wartość nieamortyzowanych i nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych używanych m.in. na podstawie umowy leasingu.

Agnieszka Jurcimińska-Pawlik, Senior Associate, doradca podatkowy [w gliwickim biurze Rödl & Partner](#)